

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: فارسی پایه هفتم متوسطه

تاریخ آزمون:

۱ در بیت زیر منظور از «خود» در مصراع اول و دوم چیست؟

از ظلمت خود رهایی‌ام ده با نور خود آشنایی‌ام ده

۲ دور فعل‌های لازم خط بکشید.

چرخید، خورد، بود، گفت، دید، آمد، است، ایستاد، پوشید

۳ در عبارت زیر، دور فعل‌های گذرا به مفعول را خط بکشید.

«بازرگانی را دیدم که صد و پنجاه شتر بار داشت و چهل بنده و خدمتکار. شبی در جزیره کیش مرا به حجره خویش برد. همه شب دیده بر هم نسبت از سخنان پریشان گفتن که فلان انبازم به ترکستان است و فلان بضاعت به هندوستان و این قبالة فلان زمین است و فلان مال را فلان کس ضمین»

۴ هر عبارت را به آرایه ادبی مربوط به خود وصل کنید.

(۱) دهکده تازه از خواب بیدار شده بود.

○ تضاد

○ اغراق

○ تشبیه

(۲) صدای زوزه‌اش پوست بر تن کزال می‌خراشید.

○ کنایه

○ تشبیه

○ تشخیص

(۳) او می‌دوید اما تپه انگار تیرکی شده بود مستقیم به سوی آسمان.

○ تشخیص

○ اغراق

○ تشبیه

۵ بیت زیر سروده کیست؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۶ به دو کلمه «خوار» و «خار» کلمات می‌گویند.

۷ کدام آرایه ادبی در عبارت زیر به کار رفته است؟

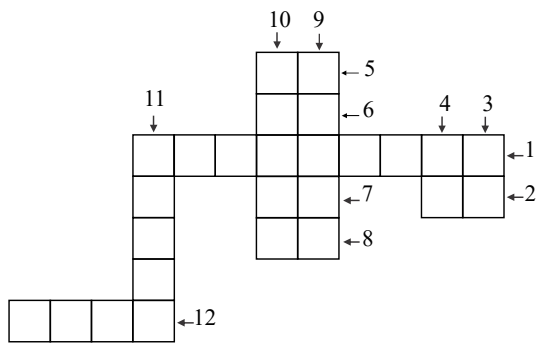
« زبان فارسی را از ته ته قلم دوست دارم. »

۸ واژه صحیح را انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید.

(الف) گاهی به آرامی آنان را پایین می‌آورد و از سجده (برمی‌خواست، برمی‌خاست)

(ب) اجازه نمی‌داد کسی جز در مقام در حضور او از دیگری بد بگوید. (دادخواهی، دادخواهی)

۹ جدول زیر را حل کنید.

۱- جمله‌ای که برای بیان احساسات، عواطف، آرزو و بیان می‌شود.

۲- برای اشاره به دور به کار می‌رود.

۳- «مکان»

۴- ضمیر اوّل شخص مفرد

۵- «اگر» دم بریده

۶- از آن طرف بخوانید، یکی از دو جنس بشر است.

۷- مخفّف «اگر»

۸- مخفّف «ماه»

۹- یکی از سوره‌های قرآن

۱۰- همان گزارش است.

۱۱- جمع «یار» است.

۱۲- بخشی از جمله است.

۱۰ با توجه به معنی جمله‌ها، واژه‌های مناسب را در جای خالی قرار دهید.

الف) مادر بزرگ دربارهٔ گل‌های باغچه با نوه‌اش در خانه گفت و گو می‌کرد. (حیا، حیات)

ب) مراقب پول‌های خود باشیم و از و خوراک‌های بیهوده پرهیز کنیم. (خورد، خُرد)

۱۱ نمونه‌های تکرار را از درس پیدا کنید و بنویسید.

۱۲ واژهٔ صحیح را با توجه به معنی جمله در جای خالی قرار دهید.

الف) مسلمانان دو ماه محترم و را گرامی می‌دارند. (سفر، صفر)

ب) هیچ کس او را نمی‌شناسد؛ او در اینجا است. (قریب، غریب)

۱۳ زمان یا شخص و شمار فعل‌های زیر را مشخص کنید.

۱) باران همه بر جای عرق می‌چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد

۲) به صدق کوش که خورشید زاید از نفست که از دروغ سیه‌روی گشت صبح نخست

۳) گریزد از تو به شب آفتاب و باز افلاک کشان‌کشان دم صبحش به آسمان آرند

۱۴ درست و نادرست بودن عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

۱) در بیت زیر، دو ضمیر متصل شخصی به کار رفته است.

خیره آن دیده که آتش نبرد گریهٔ عشق تیره آن دل که در او شمع محبت نبود

درست نادرست

۲) در بیت زیر، یک ضمیر وجود دارد.

عشقت به دست طوفان خواهد سپرد حافظ چون برق از این کشاکش پنداشتی که رستی

درست نادرست

۱۵ برای هر واژه یک مترادف بنویسید.

۱) حریر: ۲) تلاوت: ۳) لحن: ۴) مفتخر:

۱۶ من کیستم؟

«در سیرجان کرمان چشم به جهان گشودم. در سال ۱۳۴۷ اولین داستان‌هایم در مطبوعات چاپ شد. از معروف‌ترین آثار من می‌توان به قصه‌های مجید

اشاره کرد.»

۱۷) ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید.

می گویند وقت طلاست.

۱۸) در عبارت زیر چند مفعول وجود دارد؟ آن‌ها را مشخص کنید.

مادربزرگم می گوید: «قلب آدم نباید خالی بماند، اگر خالی بماند، مثل یک گلدان خالی، زشت است و آدم را اذیت می کند.»

۱۹) در عبارت زیر دور فعل‌های گذرا به مفعول که زمان گذشته دارند، خط بکشید.

«بدان که مردم بی هنر، مادام بی سود باشد، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد. نه خود را سود کند و نه غیر خود را. جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری

باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود. چنان که گفته اند: «بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را»]

۲۰) ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید.

«حال دیگر قلبم مثل یک شهر بزرگ شده بود.»

۲۱) نام نویسنده آثار زیر را بنویسید.

۱) تذکره شعرای خراسان (۲ دور از خانه

۲۲) چه ویژگی مشترکی میان قلب و دریا وجود دارد که نویسنده در عبارت زیر آن‌ها را به هم مانند کرده است؟

«عجیب است واقعاً معلوم نیست این قلب است یا دریا!»

۲۳) من کیستم؟

«در تربت حیدریه چشم به جهان گشودم. پس از کسب علوم رایج زمان به روزنامه نگاری و سیاست روی آوردم. تذکره شعرای خراسان یکی از آثار من

است.»

۲۴) نام نخستین کتاب نادر ابراهیمی بود.

۲۵) در عبارت زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

{تازه یواش یواش داشتم می فهمیدم که یک قلب کوچک کوچک، چقدر می تواند بزرگ باشد.

بنابراین، یک شب که به یاد آن روزها و شبهای خیلی سخت آن جنگ افتادم، یک دفعه فریاد زدم: «باقی قلبم را می بخشم به همه آنهایی که جنگیدند و

دشمن را از خاک ما، از ثرزمین ما، از خانه ما اندختند بیرون.»}

۲۶) برای واژه‌های زیر هم خانواده بنویسید.

۱) اذیت: (۲) تقصیر:

۳) نصف: (۴) باقی:

۲۷) کدام واژه در بیت زیر مشبه است؟

«قطره دانش که بخشیدی ز پیش متصل گردان به دریاهاى خویش»

۲۸) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در هر بیت را بنویسید.

۱) از خدا جویم توفیق ادب بی‌ادب، محروم شد از لطف رب

۲) قطره دانش که بخشیدی ز پیش متصل گردان به دریاهاى خویش

۳) صد هزاران دام و دانه است ای خدا ما چو مرغان حریصی بی‌نوا

۲۹) زمان و شخص و شمار فعل جمله چهارم عبارت زیر را بنویسید.

«راست می گفت: دنیا باور نمی کرد جوانان ما و ارتش بتوانند خرمشهر را با آن همه استحکاماتی که دشمن و پشتبانانش درست کرده بودند، پس بگیرند.»

۳۰) تعداد جمله را در عبارت زیر مشخص کنید.

«جوان خوب برای کشور یعنی آینده خوب، جوانان و نوجوانان ما اهل فکر کردن، دریافتن، تحلیل کردن هستند. این هم امتیاز دیگری است.»

۳۱) با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«از خدا جویم توفیق ادب بی‌ادب محروم شد از لطف رب»

۱) مترادف واژه توفیق را بنویسید.

۲) برای واژه «حق» دو هم‌خانواده بنویسید.

۳) جویبار با کدام واژه از بیت بالا هم‌خانواده است؟

۳۲ هم خانواده‌ای برای واژه «مميز» بیابید که بتواند در جای خالی قرار بگیرد.

«آن چه جوان ایرانی را از دیگران می‌کند، پشتوانهٔ ایمان، غیرت و همت اوست.»

۳۳ در بیت زیر «دام» نماد و «دانه» نماد است.

«صد هزاران دام و دانه است ای خدا / ما چو مرغان حریصی بی‌نوا»

۳۴ تفاوت معنایی واژه «روا» را در هر دو مصراع بیت زیر توضیح دهید.

ای خدا ای فضل تو حاجت‌روا / با تو یاد هیچ کس نبود روا

۳۵ در هر عبارت غلط‌های املائی را مشخص کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

۱) تا می‌توانیم بی‌آموزیم، این همه کتاب خوب و مطالب آموختنی ما را به سوی خود می‌خوانند.

۲) نوجوانی دوره‌ای شبیه به رویا و زیبا است.

۳) می‌توانیم از لحظه‌های زندگی لذت ببریم و جویبار باصفا و ذلال و گواری زندگی را گل‌آلود نسازیم.

۳۶ در عبارت زیر ترکیب وصفی را مشخص کنید.

«در یکی از سال‌های نوجوانی که کنجکاوی خستگی‌ناپذیری داشتم، برای فراگرفتن و فهمیدن و به ویژه برای کشف کردن، سری به طبیعت روستا زدم.»

۳۷ دکتر علی شریعتی در مزینان به دنیا آمد. در رشته و به درجهٔ دکترا دست یافت. کتاب‌های ، و از اوست.

۳۸ جمع هر واژه را بنویسید.

۱ طایفه (۲) مصحف (۳) یوم (۴) افق

۳۹ بیت زیر سرودهٔ کدام شاعر نامی ایران زمین است؟

ای هست کن اساس هستی / کوتاه ز درت دراز دستی

۴۰ معنای واژگان زیر را بنویسید.

الف برهان:

ب صحن:

پ آبغوره گرفتن:

ت اسوه:

۴۱ شکل نوشتاری کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) دارالفنون (ب) رسدخانه (ج) عزاداری (د) ثواب و پاداش

۴۲ شکل نوشتاری کدام گزینه صحیح است؟

الف) فرمان‌گزار (ب) طاغت (ج) نوابق (د) مصاحبت

۴۳ آثار ادبی زیر را به‌طور مناسب به نویسندگان آن وصل کنید.

ما می‌توانیم / لیلی و مجنون
نظامی / کلیک مورمان

۴۴ به نظر شما راز محبوبیت امام خمینی (ره) در چیست؟

۴۵ با توجه به بیت زیر، شاعر بر چه چیزی تأکید دارد؟

«به جان زنده‌دلان سعدیا که ملک وجود / نیرزد آن که دلی را ز خود بیازاری»

۴۶ بیت «گفتی غزل بگو، چه بگویم مجال کو / شیرین من! برای غزل شور و حال کو» چند جمله دارد؟

الف) دو جمله □ (ب) سه جمله □ (ج) شش جمله □ (د) پنج جمله □

۴۷ برای هر یک از کلمه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

وسط، اطاعت، رحمت، اعلامیه

۴۸ فعل‌های «ایستادند، می‌آید، پرسیدند، گفت» را به فعل آینده، تبدیل کنید.

۴۹ برای هر کلمه، یک هم‌خانواده بنویسید.

مطمئن، سؤال، قصه، توجّه

۵۰ ترکیب‌های وصفی و اضافی را مشخص کنید.

درخت بلوط، احساس خوب، افراد سرشناس، صدای بلند، مرتبای زردآلو، اسم من

۵۱ بن ماضی فعل‌های زیر را بنویسید.

۱- رسیدند ۲- گرفتنی ۳- گریختید ۴- گذشتیم

۵۲ با حرف‌های درهم ریخته زیر، حداقل چهار کلمه بنویسید.

(ت، ی، د، ب، ع، ا)

الف: ب:

ج: د:

۵۳ برای هریک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

۱- مظلوم: ۲- جذّاب:

۳- قدرت: ۴- محبوب:

۵۴ برای هریک از کلمه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

حضور، عطوفت، حریم

۵۵ ده کلمه مهمّ املائی از درس پیدا کنید و بنویسید.

۵۶ معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

ذوق ← ادیب ←

استعداد ← مظاهر ←

۵۷ متن زیر از کتاب «نورالدین پسر ایران» آورده شده است؛ آن را بخوانید و فعل‌های آن را مشخص کنید.

«گاهی عاجزانه از دکتر می‌خواستم بی‌هوشم کند تا ساعتی از درد رها شوم.»

می‌گفت: «نمی‌شه، اگه بی‌هوشت کنیم، می‌میری!»

«در آن دقیق، مرگ برایم خواستنی‌تر از تحمل زجر بود اما مثل اینکه تقدیر من صبر بر همه دردها بود! درد زخم‌های تنم و درد جاماندن از شهدا!...»

۵۸ در جمله‌های زیر، املائی صحیح واژه‌ها را در جای خالی قرار دهید.

الف) برای زیارت حرم مطهر حضرت معصومه (س) دم در از اتومبیل پیاده شدیم. (سحن، صحن)

ب) سکه‌ها و داخل دست پیرمرد قرار گرفتند. (غلتیدند، غلطیدند)

۵۹ کلمه‌های هم‌خانواده را پیدا کنید و در کنار یکدیگر بنویسید.

توصیه، خصلت، منتظر، موظّف، ضعف، وظیفه، نظارت، خصال، وصی، ناظر، وظایف، ضعیف، وصیّت، تضعیف

۶۰ با توجه به معنی، املائی صحیح واژه را انتخاب کنید.

الف) نصیب □ نسیب □ قسمت (ب) گشت و گزار □ گشت و گذار □: گردش

۶۱ با حروف درهم ریخته زیر، واژه‌هایی بنویسید که ارزش املائی داشته باشند و در متن درس به‌کار رفته باشند.

ج، ح، م، ه، ض، ی، ت

۶۲ برای هریک از واژه‌های زیر، دو کلمه هم‌خانواده بنویسید.

- درس: - سعادت:

- راضی: - طبیعت:

۶۳ در جمله‌های زیر، مسند را مشخص کرده، مسند مناسب دیگری جایگزین آن کنید.

- علامه جعفری کنجکاو بود.

- او شیفته طبیعت است.

۶۴ در هر جمله یک غلط املائی وجود دارد؛ آنها را پیدا کنید و به شکل درست بنویسید.

الف- اسکندر سنگ مزارها را خواند و به هیرت فرو رفت.

ب- مدّت حیاط صاحبان قبور از ده سال تجاوز نمی‌کرد.

ج- مجتبا در درس‌هایش بسیار پیشرفت کرده است.

۶۵ سه جمله از متن درس بنویسید که در آن‌ها فعل «اسنادی» به کار رفته باشد.

۶۶ یک مفعول و یک متمم از صفحه نخست درس پنجم، پیدا کنید و جمله‌های آن را بنویسید.

۶۷ با توجه به معنی، املاي صحیح کلمه را انتخاب کنید.

الف) هجوم □ هجوم □ = حمله □ اجز □ عجز □ = ناتوانی

۶۸ دو واژه کوتاه شده از متن درس پیدا کنید و شکل کامل آن را در جدول زیر، مانند نمونه بنویسید.

کوتاه شده	کامل
فتاد	اقتاد
—	—
—	—

۶۹ واژه‌های زیر را مانند نمونه، کامل کنید.

خسته + ی ← خستگی

آهسته + ی ←

زنده + ی ←

شکفته + ی ←

۷۰ برای هر یک از واژه‌های زیر، یک هم‌خانواده بنویسید.

مقتدر ← متعال ←

نظام ← متخصص ←

۷۱ در بند چهارم درس «فعل»ها را مشخص کنید و بنویسید.

۷۲ در متن زیر چند غلط املايي وجود دارد؛ آنها را پیدا کنید و شکل صحیح آنها را بنویسید.

«کودکان پرنشاط گل‌بوته‌ها و نوجوانان امیدوار زرت‌ها در گوش نسیم عامین می‌گفتند و من با قروور و مهربانی و خشنودی، باغ و سحرا را تماشا می‌کردم.»

۷۳ برای هر کلمه، یک هم‌خانواده بنویسید.

اعجاز ← غرق ←

نقطه ← معصوم ←

۷۴ کلمه‌ها و ترکیب‌های مهم املايي درس را بنویسید.

۷۵ با حروف زیر، چهار کلمه بنویسید که ارزش املايي داشته باشد.

م، ح، ر، ز، ت، ی

۷۶ درست و نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

۱) به کمک زبان فارسی می‌توان پای سخن دانشمندان و حکیمان نشست. درست نادرست

۲) دوست داشتن لفظ مناسبی برای بیان دل‌بستگی ما به زبان فارسی نیست و به جای آن بهتر است از عشق ورزیدن استفاده کرد. درست نادرست

۷۷ چهار داستان کتاب ملخ شجاع را نام ببرید.

۷۸ در هر عبارت، غلط‌های املايي را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱) این زبان به چشم‌انداز سرزمین من وصعت می‌دهد و مرا از مرزهای امروز فراتر می‌برد.

۲) وقتی باد از بیرون به داخل سالن نمایشگاه می‌وزید و با خود رایحه گل‌های درخت بلوت و صدای خش خش برگ‌هایش را می‌آورد.

۳) هر وقت نظم و نصری دل‌پذیر و استوار می‌شنوم، زبان به تحسین می‌گشایم.

۷۹ در میان واژگان زیر، غلط‌های املايي را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«سرور - جذّاب‌ترین - بلافاصله - مطمئنم - سوالات - تحسین - طراحی - خدشه - بستر و بالین - مؤدبانه»

۸۰ واژه‌های مترادف را کنار هم بنویسید.

«موزیانه - زمزمه - خوار - بو - چشم‌انداز - نغمه - ذلیل - تحسین - آفرین گفتن - منظره - حيله‌گرانه - رایحه»

۸۱) برای هر واژه، دو هم‌خانواده بنویسید.

۱) متولد: ۲) آموزگار: ۳) ممنوع: ۴) تأثیر:

۸۲) واژه‌های هم‌خانواده را بنویسید و در دسته‌های جداگانه بنویسید. (دو واژه اضافه است).

«محبوب - مستعمره - مخالفت - تأسیس - ببحوحه - حبیب - استعمار - تأسیسات - مؤسسه - اختلاف - عمران - فاخر - احباب - تخلف - مؤسس - تخلف»

۸۳) با توجه به معنای هر واژه، حروف مناسب را در جای خالی قرار دهید.

۱) این ب...ل...ل...ها: همین اطراف

۲) ال...مدلله: خدا را سپاس

۳) ...فره رفتن: کوتاهی در کار

۴) ج...اب: زیبا

۸۴) رابطه واژگانی جفت واژه‌های زیر را بنویسید.

۱) ثواب و صواب: ۲) تألیف و نوشتن: ۳) گریز، گریخت: ۴) تأسیس و تخریب:

۸۵) در میان واژگان زیر، غلط‌های املایی را بنویسید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«مظلوم - سلام الله علیها - حوضه علمیه اراک - تأسیس - استعمارگر - سؤظن - منظره - حول بودم»

۸۶) از آثار محمدرضا کاتب می‌توان به و اشاره کرد.

۸۷) مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.

۱) تو که هنوز پانزده سالت نشده است، دهانت بوی شیر می‌دهد.

۲) کمی من و من کردم، دیدم هوا پس است و جای ماندن نیست.

۸۸) کدام یک از ارکان تشبیه در بیت زیر حذف شده است؟

مکن ما را از این درگاه محروم / چو گنجشکان مران ما را از این بوم

۸۹) ارکان تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید.

دلم در آتش غفلت مسوزان / به معنی شمع جانم بر فروزان

۹۰) تعداد جملات عبارت زیر را مشخص کنید و نوع آن‌ها را بنویسید.

پدر او را دلداری داد و گفت: «غصه نخور پسر، این که مشکل بزرگی نیست.»

۹۱) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱) خداوندا، به حق نیک‌مردان

۲) مکن دورم ز نزدیکان درگاه

۳) زبانی ده که اسرار تو گوید / روانی ده که دیدار تو جوید

۹۲) دور واژه‌هایی که با بقیه مترادف نیستند، خط بکشید.

۱) رویارویی، مقابله، مواجه

۲) سماجت، پافشاری، اسرار

۳) درگاه، بارگاه، جلو

۹۳) دور واژه‌هایی که درست معنا نشده‌اند، خط بکشید.

اخلاق (عادت‌های پسندیده) / اسوه (نمونه) / عالمیان (جهان) / عطوفت (مهربانی) / تندخویی (بداخلاقی) / تجمل (زیبایی)

۹۴ هر واژه را به مترادفش وصل نمایید.

عنایت پاداش
انعام روح
روان بخشش
دلگیری دلگرمی
اعلامیه آگهی

۹۵ گل و نوروز نوشته است که در قالب و به پیروی از کتاب نوشته شده است.

۹۶ باتوجه به معنی هر واژه، جای خالی را با حروف مناسب کامل کنید.

۱) ت سین: تشویق کردن (۲) مر ک: پرندۀ کوچک

۳) تلاو : خواندن (۴) م طر: خوشبو

۹۷ درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- ۱) دو واژه قاری و اقرار هم‌خانواده هستند. درست نادرست
- ۲) مترادف واژه «عطا»، «بخشنده» است. درست نادرست
- ۳) سخن همراه با پند و اندرز را «نصیحت‌آمیز» می‌گویند. درست نادرست
- ۴) «تعالی» به معنای «خدای بلندمرتبه» است. درست نادرست

۹۸ در میان واژگان زیر، غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

نصیحت‌آمیز - اطاعت - حل مسایل ریاضی - ضرع - هُجره - غنیمت - محتاج - عطا کند - تعالی - کسالت

۹۹ جدول زیر را کامل کنید.

شخص	اول شخص مفرد	دوم شخص مفرد	سوم شخص مفرد	اول شخص جمع	دوم شخص جمع	سوم شخص جمع
زمان						
ماضی			می نوشت			
مضارع				بخوانیم		

۱۰۰ دو واژه بنویسید که هم یک صدا و تلفظ دارند و هم شکل نوشتاری آن‌ها یکسان است ولی معنای متفاوت دارد.

۱۰۱ متضاد هر واژه را بنویسید.

۱) محزون: ۲) تجمل: ۳) کریم: ۴) گشاده‌رو:

۱۰۲ سعدی شیرازی در قرن می‌زیسته است. از آثار او می‌توان به و و اشاره کرد.

۱۰۳ این سخن از کیست؟ «سلمانُ منّا اهل البیت»

۱۰۴ درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

۱) پس از ظهور اسلام و تشکیل حکومت اسلامی و گرد آمدن ملل گوناگون در زیر پرچم اسلام، تمدنی عظیم و بسیار کم‌نظیر به‌وجود آمد. درست نادرست

۲) استعداد‌های بی‌نظیر دانشمندان زیادی در بنای عظیم فرهنگ اسلامی پرورش یافت. درست نادرست

۳) شاهکارهای بشری، تنها و تنها با عشق و ایمان پدید می‌آیند. درست نادرست

۱۰۵ دور کتاب‌هایی که از آثار شهید مرتضی مطهری نیست، خط بکشید.

«خدمات متقابل اسلام و ایران، داستان راستان، اسلام‌شناسی، دیداری با اهل قلم، تماشگاه راز، سیری در نهج‌البلاغه»

۱۰۶ در بیت زیر، منظور از آب چیست؟

«به گفتار پیغمبرت راه جوی
دل از تیرگی‌ها بدین آب شوی»

۱۰۷ جاهای خالی را در عبارت زیر کامل کنید.

کتاب از جامی در قرن نهم به تقلید از گلستان سعدی و به شیوه نوشته شده است.

۱۰۸) باتوجه به معنای هر واژه، جاهای خالی را با حروف مناسب کامل کنید.

۱) اسد عداد: توانایی (۲) ع یم: بزرگ

۳) مت لق: وابسته (۴) م اهر: نشانه‌ها

۱۰۹) معنای واژگانی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است را بنویسید.

۱) به نزد نبی و وصی گیر جای

۲) ایرانیان خدمات بسیار شایانی به اسلام کرده‌اند

۳) بُوی در دو گیتی ز بُد رستگار

۴) پیوند اسلام را با زبان فارسی، جاودان می‌سازد.

۱۱۰) مفرد واژگان زیر را بنویسید.

۱) حقایق (۲) اُدبا (۳) مظاهر (۴) ملل

۱۱۱) در عبارت زیر، چند ضمیر به کار رفته است؟ دور آن‌ها خط بکشید.

یکی از مظاهر خدمات فرهنگی ایرانیان به اسلام، خدماتی است که از راه زبان فارسی به اسلام کرده‌اند. ادبا، عرفا و سخنوران ایرانی، حقایق اسلامی را با جامهٔ زیبای شعر و نثر فارسی به زیباترین شکل، آرایش داده‌اند و حقایق و معانی لطیف قرآنی را در میان حکایاتی شیرین آورده‌اند. (مثنوی مولانا) بهترین شاهد برای سخن ما است.

۱۱۲) ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید.

گنجینه‌های قرآن که در موزه‌های مختلف کشورهای اسلامی و غیر اسلامی هستند.

۱۱۳) نقش دستوری کلمات مشخص شده در عبارت زیر و است.

زیارت حضرت معصومه (س) به او آرامش بخشید. باز هم شوق خواندن و عطش مطالعه در وجودش زنده شد.

۱۱۴) در بیت زیر، نقش دستوری ضمیر را بنویسید.

«توانم من بی‌تاب و توان شرح دهم
که چه‌ها بر دل از آن نرگس بیمار رسید»

۱۱۵) در عبارت زیر، نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

فرزندان عزیزم، نامهٔ محبت‌آمیز شما را قرائت کردم. کاش شما عزیزان مرا نصیحت می‌کردید که محتاج آنم. امید است با نشاط و خرمی درس‌هایتان را خوب بخوانید و در همان حال، به وظایف اسلامی که انسان‌ها را می‌سازد، عمل کنید.

۱۱۶) در هر عبارت، مسند را مشخص کنید.

۱) شاید اولین فرد مسلمان ایرانی، سلمان فارسی است که پیامبر بزرگوار اسلام دربارهٔ او فرمودند: «سلمانٌ مِنَّا اهل البیت»

۲) ایران در پرتو گرایش به اسلام، همدوش با سایر ملل اسلامی و پیشاپیش همهٔ آنها مشعل‌دار یک تمدن شکوهمند به نام تمدن اسلامی شد.

۱۱۷) در بیت‌های زیر، ضمیر را بیابید و نوع آن را بنویسید.

۱) مرا کیفیت چشم تو کافیت ریاضت‌کش به بادامی بسازد

۲) از چشم من به خود نگر منع کن مرا بی اختیار اگر نشوی در سجد خویشت

۳) عاشق آن است کاو نخواهد هیچ ور همه خود وصال یار بود

۱۱۸) دور آرایهٔ ادبی را که در هر عبارت وجود ندارد، خط بکشید.

۱) همراه دایی و برادرش به دامن طبیعت می‌رفت. (مبالغه، کنایه)

۲) او از صید گنجشکی کوچک با تیر و کمان، احساس بیزاری و تنفر می‌کرد. (تشبیه، مراعات‌نظیر)

۳) حجره‌ای که برای محمد تقی از همهٔ دنیا بزرگ‌تر بود. (مبالغه، تشبیه)

۱۱۹) در عبارت‌های زیر، غلط‌هایی املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

۱) مشتاقانه به سوی (مدرسهٔ دارلشفای) قم به راه افتاد.

۲) از روزی که وارد مدرسه شد، کلاس درس را نیز مثل گشت و گزار در سحرها و باغ‌ها دوست می‌داشت.

۳) کاش شما عزیزان مرا نسیهت می‌کردید که محتاج آنم

۱۲۰) زمان و شخص و شمار فعل‌های عبارت زیر را بنویسید.

«تازه از در، داخل شده بودیم که یک‌باره موج جمعیت، رجایی را از جا کند و ما به دنبال او، نزدیک بود زیر دست و پا بمانیم.»

۱۲۱) زمان شخص و شمار فعل‌های هر جمله را بنویسید.

۱) او زنگ تفریح میان دانش‌آموزان می‌رفت.

۲) من دیر نمی‌آیم، شما هم دیر نیاید.

۳) تکالیف تعیین شده را به انجام برسانید.

۱۲۲) جدول زیر را کامل کنید.

فعل	شخص	شمار	زمان
خورده‌بودی			
می‌آوریم			
بخواید			
نشسته‌است			
می‌رویم			

۱۲۳) دور آرایه به کار رفته در هر عبارت خط بکشید.

۱) تا از هجوم باد در امان بماند. تشخیص اغراق کنایه

۲) دست‌هایم از سرما خشک نمی‌شود. کنایه تشبیه تکرار

۱۲۴) این جمله از کیست؟

«بی دست هم می‌شود زندگی کرد ولی بی مردم نمی‌شود.»

۱۲۵) چه کسی اولین هفته‌نامه طنز پس از انقلاب را منتشر کرد؟

۱۲۶) در عبارت زیر، املاهای صحیح واژه‌ها را انتخاب کنید و در جاهای خالی بنویسید.

من خودم را (موظف - موصّف - موژّف) می‌دانم که برای خیر و (سلاح - صلاح) شما تلاش کنم، شما هم به (توصیه - توسیه - طوسیه - طوصیه) های من عمل کنید و تکالیف (تعیین - تعین) شده را به انجام برسانید.

۱۲۷) در عبارت زیر، غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

شهید رجایی، معلّمی متواضع و صمیمی و در کارش بسیار دقیق و منضم و جدی بود. دانش‌آموزان دوست‌اش داشتند؛ همان‌گونه که وقتی رییس جمهور هم شد، مردم او را دوست داشتند.

۱۲۸) برای هر واژه، دو هم‌خانواده بنویسید.

۱) شباهت: (۲) مطهر: (۳) شهید: (۴) موقع:

۱۲۹) دور واژه‌ای که با بقیه مترادف نیست، خط بکشید.

۱) پای‌بند، مقید، محافظت

۲) امان، آسودگی، ایمن

۳) بی‌درنگ، سکون، مکث

۴) تحمّل، شکیبیا، بردباری کردن

۱۳۰) در هر جمله دور فعل‌ها خط بکشید و زمان آن را بنویسید.

۱) سعید، هنوز سال‌های دبستان را پشت سر نگذاشته بود.

۲) اگر انسان در برابر دشواری‌ها بایستد، بر آن‌ها چیره می‌شود.

۳) معلم کتابی را از کیفیتش در می‌آورد و می‌گوید.

۱۳۱) تعداد جملات بیت زیر را مشخص کنید و محتوای هر یک را بنویسید.

«رام تو نمی‌شود زمانه
رام از چه شدی؟ رمیدن آموز»

۱۳۲) باتوجه به زمان هر فعل آن را در جای مناسب خود در جدول قرار دهید.

«آموختیم - شنیده بود - می‌رویم - بیندوزد - می‌گفت - پرداخته بود - دارم می‌شنوم - خواهیم فهمید - بخوانیم»

مستقبل	مضارع	ماضی

۱۳۳) دور واژه‌هایی که در آن‌ها بن مضارع به کار رفته است، خط بکشید.

«فرهنگ - رویش - مشتاقان - خورده - تلاوت - نوازشگر - لبریز - خواننده»

۱۳۴) زمان فعل‌های عبارت زیر را بنویسید.

نیمبا با کنجکاوای به دهان معلّم چشم دوخته بود و با تمام وجود، در جاذبه‌ها شعر غرق شده است. معلّم، خواندن را تمام می‌کند و با قدم‌های شمرده، پشت میز می‌رود.

۱۳۵) واژه‌های غیر ساده را در دو بیت زیر مشخص کنید.

ای مرغک خُرد ز آشیانه
تا کی حرکات کودکانه؟
پرواز کن و پریدن آموز
در باغ و چمن چمیدن آموز

۱۳۶) ارکان تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید.

«به جان زنده دلالت سعدیا که ملک وجود
نیرزد آنکه دلی را ز خود بیازاری»

۱۳۷) در شعر زیر، چند کنایه وجود دارد؟ درباره‌ی معنای آن‌ها توضیح دهید.

وقت هر دلتنگی / سویشان دارم دست / جرئتم می‌بخشد / روشنم می‌دارد

۱۳۸) دور آرایه‌ی ادبی که در بیت به کار نرفته است خط بکشید.

- ۱) رام تو نمی‌شود زمانه / رام از چه شدی؟ رمیدن آموزد. تکرار پرسش انکاری
- ۲) شو روز به فکر آب و دانه / هنگام شب آرمیدن آموز. تشبیه
- ۳) به جان زنده دلان، سعدیا که مُلک وجود / نیرزد آنکه دلی از خود بیازاری. تشبیه تشخیص

۱۳۹) مفعول را در بیت زیر مشخص کنید.

«همه گل‌های عالم آزمودم
ندیدم چون تو و عبرت نمودم»

۱۴۰) در میان واژگان زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«حدیث - آسوده‌گی - سرپنجه - عجز - جرعت - هجوم - خستگی - فتنه - وحشت»

۱۴۱) معنی لغاتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است را بنویسید.

۱- هجوم فتنه‌های آسمانی

۲- نگردد شاخک بی‌بن برومند

۳- حدیث زندگی، می‌باید آموخت

۴- به جرئت کرد روزی بال و پر باز

۱۴۲) هم خانواده واژه وحشت و جمع واژه حدیث است.

۱۴۳) جدول زیر را کامل کنید.

به جرئت کرد روزی بال و پر باز
ز تو سعی و عمل باید، ز من پند

- ۱- کبوتر بجهای با شوق پرواز
- ۲- نگردد شاخک بی‌بن، برومند

	نهاد در بیت اول
	مفعول در بیت اول
	نهاد جمله دوم بیت دوم

۱۴۴) برای هر عبارت یک آرایه بنویسید.

- ۱- با زبان عقربک می‌گفت عمر
- ۲- می‌گویند وقت طلاست.
- ۳- زندگی به خوردن و خفتن و راه رفتن نیست.

۱۴۵) جدول زیر را کامل کنید.

- ۱- این سخن زیبایی نهج‌البلاغه یادمان باشد.
- ۲- دائماً در کوشش و اضطراب باشید.
- ۳- امروز را به فردا افکندن و به امید آینده نشستن، کار درستی نیست.

نهاد	مسنند	فعل اسنادی

۱۴۶) برای هر بیت یک آرایه ادبی بنویسید.

- ۱) در نیابد حال پخته هیچ خام
 - ۲) گل، آن جهانی است نگنجد در این جهان
 - ۳) چو شمع خنده نکردی مگر به روز سیاهم
 - ۴) گر برود جان، در طلب وصل دوست
- پس سخن کوتاه باید والسلام
در عالم خیال چه گنجد خیال گل
چو بخت جلوه نکردی مگر ز موی سپیدم
حیف نباشد که دوست، دوست‌تر از جان ماست

۱۴۷) علی اکبر آزادی متخلص به است و از آثار او می‌توان به اشاره کرد.

۱۴۸) در عبارت زیر منظور از «آنها» چه کسانی هستند؟

«باقی قلبم را می‌بخشم به همه آن‌هایی که جنگیدند و دشمن را از خاک ما انداختند بیرون.»

۱۴۹) جدول زیر را کامل کنید.

- ۱- مخالفت با خواهش مادر برایم دشوار بود.
- ۲- دعای مادر در حق من مستجاب شد.
- ۳- رنج از بهر خدای بکش.

نهاد	مفعول	متمم	مسنند	فعل

۱۵۰ در بیت‌های زیر ضمیر شخصی پیوسته را مشخص کنید.

- ۱- من اینجا چون نگهبانم تو چون گنج
تو را آسودگی باید مرا رنج
- ۲- هنوزت نیست پای برزن و بام
هنوزت نوبت خواب است و آرام
- ۳- فتاد از پای، کرد از عجز فریاد
زشاخی مادرش آواز درداد

۱۵۱ منظور از «گنج» در بیت زیر چه کسی است؟

«من اینجا چون نگهبانم تو چون گنج
تو را آسودگی باید مرا رنج»

۱۵۲ مفهوم مصرع دوم بیت زیر را توضیح دهید.

«نمودش بس که دور آن راه نزدیک
شدش گیتی به پیش چشم تاریک»

۱۵۳ هرگاه بخواهیم مقصود خود را بیان کنیم از استفاده می‌کنیم. اما وقتی بخواهیم همان مقصود و منظور را زیاتر و تأثیرگذارتر بگوییم از بهره می‌گیریم.

۱۵۴ ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید.

«جوان و نوجوان، چشمه جوشان نیرو و استعداد است.»

۱۵۵ برای بیت زیر دو آرایه‌ی ادبی بنویسید.

«صد هزاران دام و دانه است ای خدا
ما چو مرغان حریمی بی‌نوا»

۱۵۶ اگر فعل «توانسته‌اند» را به «می‌توانیم» تبدیل کنیم، فعل «خواسته‌اند» به تبدیل می‌شود.

۱۵۷ زمان فعل‌های هر عبارت را بنویسید.

۱) فردای شکوه‌مندی را برای ایران مقتدر به وجود آورند.

۲) خداوند متعال به شما جوانان عزیز و انقلابی کمک خواهد کرد.

۳) وقتی جوانان ما خرمشهر را باز پس گرفته بودند، اوایل ریاست جمهوری بنده بود.

۱۵۸ غلط‌های املایی را در عبارت زیر بیابید و شکل درست آنها را بنویسید.

«دشمنان ما نمی‌خواهند میلیون‌ها جوان با درس خواندن و حفظ ایمان و رستگاری و پارسایی و پاکدامنی‌شان در این منطقه فردای شکوه‌مند را برای ایران مقتدر بوجود بیاورند.»

۱۵۹ معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

۱) منتظران بهار فصل شکفتن رسید
مژده به گل‌ها برید یار به گلشن رسید

۲) قطره دانش که بخشیدی ز پیش
متصل گردان به دریا‌های خویش

۱۶۰ سه تن از اساتید آیت الله سید علی خامنه‌ای را نام ببرید؟

۱۶۱ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در متن زیر را بنویسید.

«نوجوانی، دوره انتقال از کودکی به بزرگسالی است؛ تقریباً از یازده سالگی آغاز می‌شود و تا هجده سالگی ادامه می‌یابد که دوره‌ای پرفراز و فرود بین وابستگی و استقلال است. نوجوانی دوره‌ای شبیه به رؤیا و زیبا است. زیبایی و قشنگی آن را با کم‌حوصلگی و دلخوری‌های بیهوده، زشت و تاریک نکنیم.»

۱۶۲ نهاد را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

۱) با نسیمی که زندگی در اوست
باز چشم جوانه‌ای وا شد

۲) هر چه سرما و هر چه دلسردی
پر زد آهسته از نظر گم شد

۳) روشن و گرم و زندگی پرداز
آسمان مثل یک تبسم شد

۱۶۳ با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید؟

«نوجوانی دوره‌ای شبیه به رؤیا و زیبا است. زیبایی و قشنگی آن را با کم‌حوصلگی و دلخوری‌های بیهوده، زشت و تاریک نکنیم. می‌توانیم از لحظه‌های زندگی لذت ببریم و جویبار با صفا و زلال و گواری زندگی را گل‌آلود نسازیم.»

۱) دو تشبیه در متن بیابید و ارکان آن را بنویسید.

۲) منظور از واژه «تاریک نکنیم» چیست؟

۳) واژه‌های متضاد متن کدامند؟

۱۶۴ در جمله زیر مشبه و مشبه به است.

«کتاب پر راز و رمز آفرینش و شگفتی‌های طبیعت، سرشار از درس‌ها و اندرزهاست.»

۱۶۵ در بیت زیر کدام رکن تشبیه حذف شده است؟

«مثل یک شاخه گل جوانه بزن
مثل یک چشمه‌سار جاری شو»

۱۶۶ نوع جملات زیر را مشخص کنید.

۱) مثل یک شاخه گل جوانه بزن.

۲) بر درختی شکوفه‌ای خندید.

۳) زندگی بر تو می‌زند لبخند.

۱۶۷ در میان گروه واژگان زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.

«استقلال طلبی - آراستگی - انتغال - حصرت - کم حوصلگی - دلنشین - شخصیت»

۱۶۸ برای هر واژه یک مترادف بنویسید.

۱) حسرت: ۲) چالاکي: ۳) دل‌سردی: ۴) کیمیا:

۱۶۹ در عبارت زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«اگر نیروی جوانی و شادابی و چالاکي این دوره را با تامل، تفکر و بصیرت همراه کنیم، به شکوفایی خواهیم رسید. تمیزی و پاکیزه‌گی، آراستگی و

پاکدلی، ما را با زیبایی‌های جهان پرشکوه الهی همراه و همسایه می‌کنند.»

۱۷۰ عبارت زیر به کدام دوره از زندگی انسان اشاره می‌کند؟

«دوره‌ای پرفراز و فرود، بین وابستگی و استقلال است.»

۱۷۱ با توجه به دو بیت زیر، موارد خواسته شده را پاسخ دهید.

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز؟

هم قصه نانموده دانی
هم نامه نانوخته خوانی

۱) مسند در مصراع اول بیت اول: ۲) نوع جمله مصراع دوم بیت اول:

۳) مفعول در مصراع اول بیت دوم: ۴) شخص و شمار فعل مصراع دوم بیت دوم:

۱۷۲ زیر جمله پنج عبارت زیر خط بکشید.

الهی، دلی ده که در کار تو جان بازیم؛ جانی ده که کار آن جهان سازیم، دانایی ده که از راه نیفتیم، بینایی ده تا در چاه نیفتیم.

۱۷۳ برای هر عبارت یک آرایه ادبی بنویسید.

۱) نگاه پژمرده درخت: ۲) آب، این روح مذاب

۳) خم شدن بوته‌ها به نشانه احترام: ۴) نوجوانان امیدوار ذرت‌ها

۱۷۴ در عبارت زیر چند صفت مفعولی وجود دارد؟ آن‌ها را بنویسید.

آب این روح مذاب امید و زندگی، تازه نفس، جوان، زلال، نیرومند با گام‌های استوار و امیدوار شتابان می‌رفت تا خود را به دهان خشک زمین و صدها

کشتزار سوخته و نگاه‌های پژمرده هزاران درخت تشنه برساند.

۱۷۵ تعداد جمله را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

صوفی از صومعه گو خیمه بزن در گلزار
وقت آن نیست که در خانه نشینی بیکار

ای خدا، ای قادر بی چند و چون
واقفی از حال بیرون و درون

گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید
هیچ راهی نیست کان را نیست پایان، غم مخور

۱۷۶ نسبت معنایی دو واژه عظمت و شکوه مانند و است.

۱۷۷ جدول زیر را کامل کنید.

واژه	جمع	واژه	مفرد
فصل		معارف	
عالم		احساسات	

۱۷۸ چند بن مضارع در عبارت زیر وجود دارد؟ آن‌ها را بیابید و مصدر هر کدام را بنویسید.

دست گیر که دست‌آویز نداریم، توفیق ده تا در دین استوار شویم.

۱۷۹ در هر عبارت شکل املائی درست واژه را انتخاب کنید.

- ۱) توی گلدسته‌های یک گنبد
۲) جوجه کوچک پرستو گفت:
۳) (غنچه، قنچه) هم گفت: گرچه دلتنگم
۴) هر یکی برگ کوچکی در دست
- روز و شب (زایر، زاعر، زائر) حرم باشیم
کاش با باد (رهسپار، ره سپار) شوم
مثل لبخند باز خواهم شد
باز انگار، زنگ (انشاء، انشاء) بود

۱۸۰ معنای واژگان زیر را بنویسید.

۱) افق: ۲) غفلت: ۳) فارغ: ۴) مصحف:

۱۸۱ معنی کلمات مشخص شده را بنویسید.

۱) هم تو به عنایت الهی

۲) زنگ تفریح را که زنجره زد

۳) مصحف عزیز در کنار گرفته

۴) ای یاد تو مونس روانم

۱۸۲ هر واژه را به مترادفش وصل کنید. (دو واژه اضافه است.)

جلال	گداخته
دیرینه	عظمت
وداع	قدیمی
مذاب	خداحافظی
معرفت	کشف

۱۸۳ رابطه واژگان زیر را بنویسید.

۱) لطیف، نرم ۲) عظمت، جلال ۳) غرور، غرّه ۴) نقطه، نقاط

۱۸۴ برای واژگان زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

۱) موضوع ۲) مونس ۳) ظلمت ۴) آویز

۱۸۵ برای هر یک از واژه‌های زیر یک هم‌خانواده در بیت‌ها بیابید و کنار آن بنویسید.

قصص - تأسیس - اُنس - منور

۱) هم قصه ناموده دانی هم نامه نانوشته خوانی

۲) ای یاد تو مونس روانم جز نام تو نیست بر زبانت

۳) ای هست کن اساس هستی کوتاه ز درت دراز دستی

۱۸۶ جمع واژه زائر و متضاد واژه رها است.

۱۸۷ هر واژه را به معنای آن وصل کنید.

اساس	نماز صبح
توفیق	موافقت
دوگانه	جیرجیرک
زنجره	پایه

۱۸۸ سه اثر از نظامی را نام ببرید.

۱۸۹ منظور از واژه (دست‌آویز) در عبارت زیر چیست؟

دست‌گیر که دست‌آویز نداریم

۱۹۰ کدام یک از آثار زیر متعلق به نظامی گنجوی نیست؟

مخزن الاسرار، نوحات الانس، هفت پیکر، اسکندرنامه، لیلی و مجنون، خسرو و شیرین

۱۹۱ دور آثار قیصر امین پور را خط بکشید.

نفحات الانس، تمهیدات، به قول پرستو، کویر، به هوای گل سرخ، گلشن ادب، آینه‌های ناگهان

۱۹۲ سه اثر از قیصر امین پور را نام ببرید؟

۱۹۳ درست و نادرست بودن عبارتهای زیر را با علامت × مشخص کنید.

الف در بیت زیر، بیش از یک مسند به کار رفته است.

خوردست خدا ز روی تعظیم
سوگند به روی همچو ماهت

درست نادرست

ب در بیت زیر، واژه (تنگ‌دل) مسند است.

«سیاوش سپه را به تندى بتاخت
نشد تنگ‌دل جنگ آتش بساخت»

درست نادرست

پ در بیت زیر، مسند جمله دوم یک واژه است.

من به هر جمعیتی نالان شدم
جفت بدحالان و خوش حالان شدم

درست نادرست

۱۹۴ معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را زیر آن بنویسید.

الف در تنهایی سیمایی محزون و متفکر داشت.

ب به راستی که یکی از نواغ ادب است.

پ حجره‌ای ساده و کوچک نصیب او شد.

ت مصحف عزیز بر کنار گرفته

۱۹۵ پاسخ مناسب را با علامت (×) مشخص کنید.

الف هنگام نوشتن املا با توجه به آهنگ و مفهوم و پیام جمله‌ها رعایت نشانه‌های نگارشی لازم نیست. ص غ

۱۹۶ به این پرسش‌ها پاسخ کامل دهید.

الف «مخفف» به چه کلماتی گفته می‌شود؟ با مثال شرح دهید.

ب بیت زیر را با رعایت جابه‌جایی ارکان جمله بازنویسی کنید.

«نگشت آسایشم یک لحظه دم‌ساز
گهی از گربه ترسیدم گه از باز»

پ چند نمونه واژه‌های دو املائی مثال بنویسید.

ت متمم چیست؟

۱۹۷ با توجه به جمله زیر به سؤال پاسخ دهید:

«تن کژال مثل علفی در باد می‌لرزید»

* ارکان تشبیه (مشبه، مشبه‌به، وجه شبه و ادات تشبیه) را در جمله بالا نام ببرید.

۱۹۸ نام نویسنده یا شاعر این آثار را بنویسید.

به قول پرستو: سیاست‌نامه: دور از خانه:

بوستان: قصه رنگ پریده: ملخ شجاع:

۱۹۹ خداوند در مورد مهربانی پیامبر اکرم(ص) چه می‌فرماید؟

۲۰۰ عهد و پیمان شهید رجایی با شاگردانش چه بود؟

۲۰۱ با رسم نموداری، قالب شعری قطعه را توضیح دهید.

۲۰۲ صاحبان آثار ادبی زیر را بنویسید.

تاریخ مغول: مخزن الاسرار: قصه سار و سبب: مثل چشمه مثل رود:

۲۰۳ چه کسانی در کلاس جنگل سبز آرزوهای خود را بیان کردند؟

۲۰۴ منظور از «آینده با حرف ساخته نمی‌شود» چیست؟

۲۰۵ منظور شبنم از جمله «می‌خواهم آفتاب شوم» چیست؟

۲۰۶ از این فعل‌ها زمان حال یا مضارع بسازید.

۱- نشستم: ۲- خوانده بودند: ۳- خواهم گفت:

۲۰۷ واژه‌های مناسب را در جای خالی قرار دهید و واژه‌های مرگب بسازید. (رو - خوبی - دستی - ماندن)

(۱) فرو + ←

(۲) تند + ←

(۳) گشاده + ←

(۴) پیش + ←

۲۰۸ در متن زیر، کدام فعل شخص متفاوتی دارد؟

لبخندی زد و گفت: «نه! اگر من به این پیرمرد کمک کنم، خدا هم به من کمک خواهد کرد.»

۲۰۹ کدام گزینه دربارهٔ قطعه نادرست است؟

(الف) به پند و اندرز و مسائل اخلاقی و اجتماعی می‌پردازد.

(ب) مصراع‌های دوم همهٔ بیت‌های آن هم‌قافیه است.

(ج) ردیف ندارد.

(د) در مصراع‌های نخست آن، قافیه اهمیت ندارد.

۲۱۰ در جمله‌های زیر، فعل‌های اسنادی را مشخص کنید.

«از روزی که وارد مدرسه شده بود، کلاس درس را نیز مانند گشت و گذار در صحراها و باغ‌ها دوست می‌داشت.»

۲۱۱ چرا می‌گویند: «وقت از طلا گران‌بها تر است»؟

۲۱۲ در کلاس طبیعت، چه زیبایی‌هایی را می‌توان درک کرد؟

۲۱۳ گزینهٔ صحیح را انتخاب کنید:

به جملاتی که احساس ما را نسبت به چیزی یا کسی نشان می‌دهند، جملهٔ می‌گوییم.

(الف) امری (ب) پرسشی (ج) خبری (د) عاطفی

۲۱۴ به این پرسش‌ها پاسخ کامل دهید.

(الف) بن و شناسه را تعریف کنید.

(ب) بن فعل بر چند نوع است؟

(پ) شناسه‌ها چند عدد هستند؟

(ت) صیغه یا ساخت را تعریف کنید.

(ث) مصدر چیست؟

۲۱۵ درستی یا نادرستی جملهٔ زیر را مشخص کنید.

(الف) در کلمهٔ بلیت / بلیط، شکل دوم صحیح‌تر است.

۲۱۶ غلط‌های املائی را بیابید و صحیح آن‌ها را بنویسید.

(الف) جهان جمله فروق روی حق دان.

(ب) در عیام طفولیت متعبّد و شب‌خیز بودم.

(پ) نوازش لتیف و خنک.

۲۱۷ واژه‌های مشخص شده را معنی کنید.

(الف) «او تا پاسی از شب کار می‌کرد.»

(ب) دورهٔ نوجوانی را با تأمل و بصیرت همراه کنیم.

(پ) به راستی که یکی از نواغ ادب است.

۲۱۸ به سوالات زیر پاسخ دهید. (درک مطلب)

الف در روان خوانی "کژال" از چه گویشی استفاده شده است؟

ب بیت "به راستی که یکی از نواع ادب است / میان شاعره‌ها تاکنون نظیرش نیست" را چه کسی در وصف پروین اعتصامی گفته است؟

زنگ فارسی

پاسخنامه تشریحی

- ۱ در مصراع اول: شاعر / در مصراع دوم: خدا
- ۲ فعل لازم به فعلی گفته می‌شود که مفعول نپذیرد
چرخید - بود - آمد - است - ایستاد
- ۳ دیدم - برد - نسبت
- ۴ (۱ تضاد (خواب و بیدار)
(۲ کنایه (پوست بر تن خراشید)
(۳ تشبیه (تپه مانند تیرک شده بود).)
- ۵ سعدی
- ۶ هم‌آوا: به کلماتی که تلفظ یکسان با املای متفاوت دارند، هم‌آوا می‌گویند.
- ۷ آرایه تکرار
- ۸ (الف) برمی‌خاست (ب) دادخواهی
- ۹ ۱- جمله عاطفی ۲- آن ۳- جا ۴- من ۵- آگ ۶- نز ۷- ار ۸- مه ۹- انعام ۱۰- گزاره ۱۱- یاران ۱۲- نهاد
- ۱۰ (الف) حیات - حیا (ب) خورد - خورد
- ۱۱ فقط یک جای خیلی خیلی کوچک در یک گوشه قلبم باقی مانده. / تمام قلبم را، تمام تماش را بدهم به مادر / خیلی خیلی دوستش دارم
- ۱۲ (الف) صفر (ب) غریب
- ۱۳
- ۱ می‌چکد (مضارع سوم شخص مفرد) / است (مضارع سوم شخص مفرد) / کرد (ماضی سوم شخص مفرد)
۲ گوش (فعل امر دوم شخص مفرد) / زاید (مضارع سوم شخص مفرد) / گشت (ماضی سوم شخص مفرد)
۳ گریزد (مضارع سوم شخص مفرد) / آرند (مضارع سوم شخص جمع)
- ۱۴ (۱) نادرست: تنها یک ضمیر متصل وجود دارد: آبش: -ش (او، ضمیر منفصل است).
(۲) درست: عشقت: -ت ← ضمیر متصل است.
- ۱۵
- ۱ ابریشم (۲) خواندن (۳) صدا (۴) سرافراز
- ۱۶ هوشنگ مرادی کرمانی
- ۱۷ وقت: مشبه
طلا: مشبه به
وجه شبه و ادات حذف شده است.
- ۱۸ (۱) فعل «می‌گوید» گذرا به مفعول است و تمام جمله داخل گیومه مفعول برای این فعل است.
(۲) «آدم، مفعول برای فعل «اذیت می‌کند» است.
- ۱۹ فعل «گفته‌اند» تنها فعل گذرا به مفعول در عبارت است که زمان آن گذشته است.
- ۲۰ مشبه: قلبم مشبه به: شهر وجه شبه: بزرگی ادات تشبیه: مثل
- ۲۱ (۱) گلشن آزادی (۲) نادر ابراهیمی
- ۲۲ بزرگی و وسعت
- ۲۳ علی اکبر آزادی
- ۲۴ خانه‌ای برای شب
- ۲۵ سرزمین - انداختند
- ۲۶ اذیت: مودی تقصیر: مقصر، قصور
نصف: انصاف، منصف باقی: بقا، مابقی، بقیه
- ۲۷ «قطره دانش» اضافه تشبیهی و «دانش» مشبه است.
دانش مانند قطره است.
- ۲۸
- ۱ توفیق ادب: مفعول بی ادب: نهاد
۲ قطره دانش: مفعول دریاهاى خویش: متمم
۳ مرغان حریصی بی‌نوا: متمم

۲۹ کرده بودند: ماضی - سوم شخص جمع.

۳۰ جوان خوب برای کشور یعنی آینده خوب است (۱) / جوانان و نوجوانان ما اهل فکر کردن، دریافتن، تحلیل کردن هستند (۲) / این هم امتیاز دیگری است (۳)

۳۱

(۱) سازگاری، موافقت

(۲) حقوق، مستحق

(۳) جویبار با جوییم هم خانواده است زیرا هر دو از مصدر «جستن» هستند.

۳۲ ممتاز

۳۳ دام: نماد مشکلات دانه: نماد لغزش‌ها و خطاها

۳۴ روا در مصراع اول به معنای روا کننده و در مصراع دوم به معنای شایسته است.

۳۵

(۱) بیاموزیم (۲) رؤیا (۳) زلال

۳۶ کنجکاوی خستگی ناپذیر

۳۷ جامعه‌شناسی - تاریخ ادیان - فاطمه فاطمه است - کویر - اسلام‌شناسی

۳۸ (۱) طوایف (۲) مصاحف (۳) ایام (۴) آفاق

۳۹ نظامی گنجوی

۴۰

الف برهان: دلیل، حجت

ب صحن: میدان، حیاط

پ آبغوره گرفتن: گریه کردن

ت اسوه: الگو، نمونه

۴۱ (ب) رصدخانه: رصدخانه

۴۲ (د) مصاحبت

شکل درست سایر کلمات: الف) فرمان گذار ب) طاقت ج) نوابغ

۴۳ ما می توانیم ← کلیک مورمان

لیلی و مجنون ← نظامی

۴۴ زیرا هیچ‌گاه قدرت او را از یاد خدا و مردم غافل نساخت و همچنان فروتن و افتاده بود.

۴۵ نیاززدن مردم

۴۶ ج) به تعداد افعال، جمله داریم. در این بیت، سه فعل (گفتی، بگو، بگویم) داریم؛ علاوه بر آن، منادا (شیرین من) هم جمله است؛ زیرا شبه جمله است و در شمارش تعداد جملات محاسبه می‌شود. ردیف بیت (کو) هم به معنی «کجاست» می‌باشد؛ پس در اینجا هم دو جمله داریم. در نتیجه مجموع جملات بیت شش عدد می‌باشد.

۴۷ وسط ← واسطه، وساطت / اطاعت ← مطیع، مطاع / رحمت ← رحیم، مرحمت / اعلامیه ← اعلام، علائم

۴۸ خواهند ایستاد / خواهد آمد / خواهند پرسید / خواهد گفت

۴۹ مطمئن ← اطمینان / سؤال ← مسئله / قضا ← قصص / توجه ← متوجه

۵۰ ترکیب‌های اضافی: درخت بلوط، مرتبای زردآلو، اسم من

ترکیب‌های وصفی: احساس خوب، افراد سرشناس، صدای بلند

۵۱ ۱- رسید / ۲- گرفت / ۳- گریخت / ۴- گذشت

۵۲ بعید / تبعید / عبد / ابداع

۵۳

۱- مظلوم ← ظالم، ظلم / ۲- جذاب ← جاذبه، مجذوب / ۳- قدرت ← قادر، مقدور / ۴- محبوب ← حبيب، محبت

۵۴ حضور ← حاضر، محضر / عطوفت ← عاطفه، معطوف / حریم ← محرم، حرمت

۵۵ مربوط به دانش‌آموز

۵۶ ذوق: علاقه / ادیب: دانشمند / استعداد: توانایی / مظاهر: نشانه‌ها

۵۷ می‌خواستم - کند - شوم - می‌گفت - نمی‌شه - کنیم - می‌میری - بود - بود

۵۸ الف) صحن ب) غلتیدند

۵۹ توصیه، وصی، وصیت / خصلت، خصال / منتظر، نظارت، ناظر / موظف، وظیفه، وظایف / ضعف، تضعیف

۶۰ الف) نصیب ب) گشت و گذار

۶۱ حضرت / محضر / حرم / ضریح / حجره

۶۲) درس ← مدرسه، دروس / سعادت ← سعید، مسعود / راضی ← راضیه، مرضیه / طبیعی ← طبیعی، طبع

۶۳) کنجکاو ← مسند

شيفته طبيعت ← مسند

علامه جعفری دقیق بود. / او عاشق طبیعت بود.

۶۴) الف) حیرت ب) حیات ج) مجتبی

۶۵) زندگی مجموعه‌ای از روزها، ماه‌ها و سال‌هاست.

وقت از طلا گران‌بها تر است.

امروز را به فردا افکندن و به امید آینده نشستن، کار درستی نیست.

۶۶) قلب اگر خالی بماند، مثل یک گلدان خالی، زشت است و آدم را اذیت می‌کند. / این قلب کرجولو را به چه کسی باید بدهم؟

مفعول مفعول مفعول

۶۷) هجوم - عجز

۶۸) توش ← توشه گه ← گاه

۶۹) خستگی / آهستگی / زندگی / شکستگی

۷۰) مقتدر ← اقتدار / متعال ← عالی / نظام ← نظم / متخصص ← اختصاص

۷۱) گرفته بودند - بود - آمد - گفت - کرده است - می‌گفت - نمی‌کرد - بتوانند - کرده بودند - بگیرند

۷۲) ذرت‌ها - آمین - غرور - صحرا

۷۳) اعجاز ← عجز غرق ← غریق نقطه ← نقاط معصوم ← عصمت

۷۴) به خود دانش‌آموز بستگی دارد.

۷۵) حرمت / محترم / زحمت / تمیز

۷۶) پاسخ:

۱) درست ۲) درست

۷۷)

۱- ملخ شجاع - آدم آهنی و شاپرک - کرم کنجکاو - دانه برفی که آب نشد.

۷۸)

۱) وسعت ۲) بلوط ۳) نثری

۷۹) مطمئنم - سوالات - تحسین - مؤدبانه

۸۰) مؤدبانه: حيله گرانه / زمزمه: نغمه / رایحه: بو / خوار: دلیل / چشم‌انداز: منظره / تحسین: آفرین گفتن

۸۱)

۱) میلاد، تولد، والدین ۲) آموزش، آموزنده، آموزشگاه

۳) مانع، منع، ممانعت ۴) تأثر، مؤثر، آثار

۸۲)

۱) محبوب، حبیب، احباب

۲) استعمار - مستعمره - عمران

۳) مؤسسه - تأسیس - تأسیسات - مؤسس

۴) مخالفت - اختلاف - تخلف

(بحبوبه - فاخر اضافه هستند.)

۸۳)

۱) این بغل مغل‌ها: همین اطراف

۲) الحمد لله: خدا را سپاس

۳) طفره رفتن: کوتاهی در کار

۴) جذاب: زیبا

۸۴)

۱) هم‌آوا ۲) مترادف ۳) هم‌خانواده ۴) متضاد

۸۵) حوزه علمیة اراک - سوءظن - هول بودم

۸۶) پری در آبیگینه / دوشنبه‌های آبی ماه

۸۷)

۱) کم‌سن بودن ۲) تعلل کردن

۸۸) ما: مشبه به: چو: ادات گنجشکان: مشبه به: وجه شبه: حذف شده است.

۸۹) آتش غفلت: اضافه تشبیهی / غفلت: مشبه / آتش: مشبه به

شمع جان: اضافه تشبیهی / جان: مشبه / شمع: مشبه به

۹۰)

۱) پدر او را دلداری داد. (خبری)

۲) گفت: (خبری)

۳) غصه نخور. (امری)

۴) پسرم (منادا)

۵) این که مشکل بزرگی نیست. (خبری)

۹۱)

۱) مفعول

۲) م: (مفعول) / راه: متمم

۳) اسرار تو (مفعول) / روانی (مفعول) / دیدار تو (مفعول)

۹۲)

۱) مواجه (۲) اسرار (۳) جلو

۹۳) عالمیان (مردم جهان)

۹۴) عنایت: بخشش / انعام: پاداش / روان: روح / دلداری: دلگرمی / اعلامیه: آگهی

۹۵) خواجهی کرمانی - مثنوی - خسرو و شیرین نظامی

۹۶)

۱) تحسین (۲) مرغک (۳) تلاوت (۴) معطر

۹۷) ۱) نادرست (۲) نادرست (۳) درست (۴) نادرست

۹۸) حل مسائل ریاضی - حجره

۹۹)

شخص	اول شخص مفرد	دوم شخص مفرد	سوم شخص مفرد	اول شخص جمع	دوم شخص جمع	سوم شخص جمع
زمان						
ماضی	می نوشتم	می نوشتی	می نوشت	می نوشتیم	می نوشتید	می نوشتند
مضارع	بخوانم	بخوانی	بخواند	بخوانیم	بخوانید	بخوانند

۱۰۰) شیر (شیر جنگل) / شیر (شیر آب)

دوش (دیشب) / دوش (شانه) (عضو بدن)

۱۰۱)

۱) شاد، گشاده رو (۲) ساده زیستی (۳) لثیم، پست (۴) غمگین، ناراحت، محزون

۱۰۲) قرن ۷ - بوستان، گلستان، دیوان اشعار

۱۰۳) پیامبر اکرم (ص)

۱۰۴)

۱) درست (۲) درست (۳) درست

۱۰۵) دیداری با اهل قلم - اسلام شناسی

۱۰۶) آب: گفتار پیامبر

۱۰۷) بهارستان - نثر مسجع

۱۰۸)

۱) استعداد (۲) عظیم (۳) متعلق (۴) مظاهر

۱۰۹)

۱) سفارش شده (۲) قابل توجه (۳) جهان (۴) اتصال

۱۱۰)

۱) حقیقت (۲) ادیب (۳) مظهر (۴) ملت

۱۱۱) ضمیر (ما) در آخرین جمله (فقط یک ضمیر در این عبارت وجود دارد).

۱۱۲) گنجینه های قرآن ← اضافه تشبیهی: قرآن مانند گنجینه است / قرآن ← مشبه / گنجینه ← مشبه به

۱۱۳) نهاد - مسند

۱۱۴ من ← نهاد(من بی‌تاب و توان نمی‌توانم شرح دهم).

۱۱۵ منادا - قید - مفعول

۱۱۶

۱) اولین فرد مسلمان ایرانی

۲) مشعل‌دار یک تمدن شکوهمند

۱۱۷

۱) مرا (من را) ضمیر شخصی / تو (ضمیر شخصی)

۲) من (ضمیر شخصی) خود (ضمیر مشترک) - خویش (ضمیر مشترک)

۳) آن (ضمیر اشاره) او (ضمیر شخصی) خود (ضمیر مشترک)

۱۱۸

۱) مبالغه ۲) تشبیه ۳) تشبیه

۱۱۹

۱) دارالشفا ۲) گشت و گذار - صحراها ۳) نصیحت، آنم

۱۲۰ شده بودیم ← ماضی اول شخص جمع

کند ← ماضی سوم شخص مفرد

بود ← ماضی سوم شخص مفرد

بمانیم ← مضارع اول شخص جمع

۱۲۱

۱) می‌رفت - ماضی سوم شخص مفرد

۲) نمی‌آیم - مضارع اول شخص مفرد نیاید - مضارع دوم شخص جمع

۳) برسانید - مضارع دوم شخص جمع

۱۲۲

شمار	زمان	شخص	فعل
۱	ماضی	دوم شخص مفرد	خورد
۲	مضارع	اول شخص جمع	می‌آوریم
۳	مضارع	دوم شخص جمع	بخراhid
۴	ماضی	سوم شخص مفرد	نشندیده‌است
۵	مضارع	اول شخص جمع	می‌رویم

۱۲۳

۱) تشخیص ۲) کنایه

۱۲۴ شهید رجایی

۱۲۵ کیومرث صابری قومنی

۱۲۶ موظف - صلاح - توصیه - تعیین

۱۲۷ ۱) منظم ۲) دوستش ۳) رئیس‌جمهور

۱۲۸

۱) تشبیه، مشابهت ۲) طاهر، طهارت ۳) شهدا، شاهد ۴) واقع، واقعه

۱۲۹

۱) محافظت ۲) آسودگی ۳) بی‌درنگ ۴) شکبیا

نکته: «شکبیا» صفت است برای کسی که نعمل و بردباری می‌کند.

۱۳۰

۱) نگذاشته بود ← ماضی

۲) بایستد - می‌شود ← مضارع

۳) می‌آورد - می‌گوید ← مضارع

۱۳۱ رام تو نمی‌شود زمانه (خبری)

رام از چه شدی؟ (پرسشی)

رمیدن آموز (امری)

فارسى پایه هفتم متوسطه

ماضی	مضارع	مستقبل
آموختیم	می‌رویم	خواهیم فهمید
شنیده بود	بیندوزد	
می‌گفت	دارم می‌شنوم	
پرداخته بود	بخوانیم	

۱۳۳) رویش - نوازشگر - خواننده

۱۳۴) دوخته بود (ماضی) / شده است (ماضی) / تمام می‌کند (مضارع) / می‌رود (مضارع)

۱۳۵) مرغک (مرغ + ک) / پریدن (پريد + ن) / کودکانه (کودک + انه)

۱۳۶) مُلک وجود) اضافه تشبیهی است، وجود مانند مُلک است.

وجود مشبه و مُلک مشبه‌به است.

۱۳۷) ۱) دلتنگی: کنایه از ناراحتی

۲) دست دارم: کنایه از کمک خواستن

۱۳۸)

۱) پرسش انکاری (رام - رام تکرار)

۲) تشبیه (آب - دانه مراعات نظیر)

۳) تشخیص (ملک وجود - تشبیه)

۱۳۹) (همه گل‌های عالم) مفعول برای فعل آزمودم.

(چون تو) مفعول برای فعل ندیدم.

۱۴۰) آسودگی - جرئت

۱۴۱) ۱- بلا - مصیبت ۲- بدون ریشه ۳- داستان، درس ۴- شهامت، شجاعت

۱۴۲) وحشتناک، توحش / احادیث

۱۴۳)

نهاد در بیت اول	کبوتر بچه‌ای
مفعول در بیت اول	بال و پر
نهاد جمله دوم بیت دوم	سعی و عمل

۱۴۴) ۱) تشخیص ۲) تشبیه ۳) مراعات نظیر

۱۴۵)

نهاد	مسنند	فعل اسنادی
این سخن زیبای نهج البلاغه	یادمان	باشد
شما	در کوشش و اضطراب	باشید
امروز را به فردا افکندن و به امید آینده نثستن	کار درستی	نیست

۱۴۶) ۱) پخته، خام (تضاد)

۲) گل، جهان، خیال (تکرار)

۳) تو چون شمع هستی / تو چون بخت هستی (تشبیه)

۴) دوست (تکرار)

۱۴۷) گلشن - تذکره شعرای خراسان

۱۴۸) رزمندگان دوران دفاع مقدس

۱۴۹)

نهاد	مفعول	متمم	مسنند	فعل
مخالفت	—	خواهش مادر	دشوار	بود
دعای مادر	—	حق من	مستجاب	شد
—	رنج	بهر خدای	—	بکش

۱۵۰) ۱- نگهبانم (ضمیر م)

۲- هنوزت (ضمیر ت)

۳- مادرش (ضمیر ش)

۱۵۱) منظور از گنج کیوتر بچه است.

۱۵۲) احساس ناامیدی کرد

۱۵۳) زبان - ادبیات

۱۵۴) جوان و نوجوان مانند چشمه است.

جوان و نوجوان: مشبه

چشمه: مشبه به

جوشان: وجه شبه

نیرو و استعداد مانند چشمه است.

نیرو و استعداد: مشبه

چشمه: مشبه به

۱۵۵) ما چو مرغان حریمی بی نوا ← تشبیه

مرغ، دام، دانه ← مراعات نظیر

۱۵۶) می خواهیم

۱۵۷)

۱) مضارع (۲) مستقبل (۳) ماضی

۱۵۸)

۱- میلیون ۲- مقتدر ۳- به وجود

۱۵۹) پاسخ:

۱) ای کسانی که منتظر فصل بهار نشسته بودید فصل شکوفایی فرا رسید، به گل‌ها مژده بدهید زیرا که معشوق وارد گلستان شده است.

۲) خدایا دانش اندک ما را که چون قطره‌ای است به دانش مثل دریای خود متصل کن.

۱۶۰) آیت الله بروجردی - شیخ مرتضی حائری یزدی - علامه طباطبایی - امام خمینی

۱۶۱) نهاد - قید - مسند - مسند - متمم - مفعول

۱۶۲)

۱) مصرع اول: زندگی مصرع دوم: چشم جوانه‌ای

۲) هر چه سرما و هر چه دلسردی

۳) آسمان

۱۶۳)

۱) نوجوانی شبیه رؤیا است. نوجوانی: مشبه / رؤیا: مشبه به / زیبایی: وجه شبه

زندگی مانند جویبار است. زندگی: مشبه / جویبار: مشبه به / باصفا و زلال بودن: وجه شبه

۲) تاریک نکنیم یعنی تیره و خراب نکنیم.

۳) زشت و زیبا

۱۶۴) مشبه: آفرینش و شگفتی‌های طبیعت

مشبه به: کتاب

۱۶۵) مشبه حذف شده است که همان (تو) است.

۱۶۶) ۱) امری

۲) خبری

۳) خبری

۱۶۷) انتقال - حسرت

۱۶۸) ۱) دروغ، افسوس / ۲) زیرکی، تند بودن / ۳) ناامیدی / ۴) هر چیز کم‌یاب

۱۶۹) تأمل - پاکیزگی

۱۷۰) نوجوانی

۱۷۱) ۱) بهترین سرآغاز (نام تو بهترین سرآغاز است)

۲) پرسشی

۳) قصه ناموده

۴) دوم شخص مفرد

۱۷۲ جمله پنجم: کار آن جهان سازیم.

۱۷۳ (۱) تشخیص (۲) تشبیه (آب مانند روح مذاب است).

(۳) تشخیص (۴) تشبیه (ذرت‌ها همانند نوجوان هستند).

۱۷۴ فرمول صفت مفعولی: (بن ماضی + ه) خشکیده - پژمرده - سوخته

۱۷۵ پاسخ:

(۱) صوفی از صومعه گو / خیمه بزن در گلزار / وقت آن نیست که در خانه نشینی بیکار (۳ جمله)

(۲) ای خدا / ای / قادر بی چند و چون / واقفی از حال بیرون و درون (۳ جمله)

(۳) گرچه منزل بس خطرناک است / و مقصد بس بعید (است) / هیچ راهی نیست / کان را نیست پایان / غم مخور (۵ جمله)

۱۷۶ دانش آموز باید دو واژه مترادف را در جای خالی قرار دهد.

۱۷۷ فصل ← فصول معارف ← معرفت

عالم ← عوالم احساسات ← احساس

۱۷۸ گیر ← گرفتن

آویز ← آویختن

ده ← دادن

شویم ← شدن

۱۷۹ (۱) زائر (۲) رهسپار (۳) غنچه (۴) انشا

۱۸۰ (۱) کرانه آسمان (۲) بی‌خبری (۳) آسوده (۴) کتاب آسمانی، قرآن

۱۸۱ (۱) توجه

(۲) جیرجیرک

(۳) قرآن، کتاب آسمانی

(۴) همدم

۱۸۲ جلال = عظمت دیرینه = قدیمی وداع = خداحافظی مذاب = گداخته، کلمات معرفت و کشف اضافه هستند.

۱۸۳ (۱) مترادف (۲) مترادف (۳) هم‌خانواده (۴) جمع

۱۸۴ وضع، وضعیت (۲) انیس، انس (۳) ظلم، ظالم (۴) آویخت، آویزه

۱۸۵ (۱) قصه ← قصص

(۲) مونس ← انس

(۳) اساس ← تأسیس

واژه (منور) اضافه است.

۱۸۶ زوار - اسیر

۱۸۷ اساس: پایه / توفیق: موافقت / دوگانه: نماز صبح / زنجیره: جیرجیرک

۱۸۸ مخزن‌الاسرار - خسرو و شیرین - لیلی - مجنون - هفت پیکر - اسکندرنامه

۱۸۹ کمک‌کننده‌ای نداریم.

۱۹۰ نجات‌الانس

۱۹۱ به قول پرستو - آینه‌های ناگهان

۱۹۲ مثل چشمه مثل رود، آینه‌های ناگهان، تنفس صبح، به قول پرستو، در کوچه آفتاب

۱۹۳

الف نادرست

ب درست

پ نادرست

۱۹۴

الف محزون: غمگین

ب جمع نابغه، تیزهوشان

پ قسمت، بهره

ت کتاب آسمانی، قرآن کریم

۱۹۵

الف غلط

الف

به کلمه‌های کوتاه‌شده مخفف می‌گویند.

مانند: کوه ← گَه، گاه ← گَه، ماه ← مَه، اُفتاد ← فُتاد

این کلمه‌ها باید به صورتی که تلفظ و شنیده می‌شوند، نوشته شوند.

ب

آسایش یک لحظه همراه من نشد. گاهی از گربه و گاهی از باز (پرنده شکاری) ترسیدم.

پ

برخی از واژه‌ها به دو گونه نوشته می‌شوند که به آن‌ها دو املا می‌گویند. مانند: جرئت ← جرأت، هیئت ← هیأت

ت

واژه‌هایی هستند که در جمله پس از «بر، به، از، با، در و...» که نشانه‌های متمم هستند، می‌آیند. مانند: با دوستانم از مدرسه برگشتم. در این جمله «با» و «از» نشانه متمم هستند و

کلمه‌های دوستانم و مدرسه متمم محسوب می‌شوند.

۱۹۷

تن کژال: مشبه / علفی در باد: مشبه به / می‌لرزید: وجه شبه / مثل: ادات تشبیه

۱۹۸

به قول پرستو: قیصر امین پور

سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسی

دور از خانه: نادر ابراهیمی

بوستان: سعدی

قصه رنگ پریده: علی اسفندیاری (نیما یوشیج)

ملخ شجاع: ویتاتو ژیلینسکای

۱۹۹

به درستی که رسول خدا بر شما آسوه و نمونه نیکویی است.

۲۰۰

من دیر نمی‌آیم، شما هم دیر نیایید. من غیبت نمی‌کنم شما هم غیبت نکنید. من به شما دروغ نمی‌گویم شما هم به من دروغ نگویند. من به هر قولی که به شما بدهم وفا می‌کنم شما هم

به هر قولی که به من می‌دهید، وفا کنید.

۲۰۱

◇ _____

◇ _____

◇ _____

◇ _____

قطعه، قالب شعری است که اغلب برای بیان پند و اندرز و نصیحت در شکل داستان یا حکایت سروده می‌شود و مصراع‌های دوم همه ابیات با هم، هم‌قافیه هستند.

۲۰۲

تاریخ مغول: عباس اقبال آشتیانی

مخزن‌الاسرار: نظامی گنجوی

قصه سار و سیب: نادر ابراهیمی

مثل چشمه مثل رود: قیصر امین پور

۲۰۳

شبنم - دانه - غنچه - گنجشک

۲۰۴

آینده یک شخص یا کشور با کار و تلاش ساخته می‌شود. اما اگر تنها حرف باشد و آرزوی اینکه آینده خوبی داشته باشیم نمی‌توانیم به اهداف خود برسیم.

۲۰۵

می‌خواهم به اوج و بلندی برسیم. آفتاب نماد بلندی و گرمابخشی است.

۲۰۶

۱- نشستم: می‌نشینم یا بنشینم

۲- خوانده بودند: می‌خوانند یا بخوانند

۳- خواهم گفت: می‌گویم یا بگویم

۲۰۷

۱- فرو ماندن، ۲- تندخویی، ۳- گشاده‌رو، ۴- پیش‌دستی

۲۰۸

شخص فعل‌های «زد»، «گفت» و «خواهد کرد»، سوم شخص مفرد، اما فعل «کمک کنم»، اول شخص مفرد است.

۲۰۹

گزینۀ «ج»: ردیف در شعر، اختیاری است، در قطعه، چنین شرطی وجود ندارد.

۲۱۰

در متن دو فعل وجود دارد، «شده بود» فعل اسنادی است اما «دوست می‌داشت» فعل اسنادی نیست.

۲۱۱

چون با صرف وقت می‌توان طلا به دست آورد ولی با صرف طلا نمی‌توان به وقت دست یافت.

۲۱۲

صعود شبنم به آسمان و بارش دوباره او، شکفتن غنچه، پرواز پرنده‌گان و ...

۲۱۳

عاطفی: گزینۀ «د»

۲۱۴

الف

هر فعل از دو بخش ساخته می‌شود: بخشی که در همه ساخت‌های یک فعل یکسان است، «بن»، نامیده می‌شود. بخش متغیّر هر فعل هم «شناسه»، نام دارد که شخص و شمار فعل را

مشخص می‌کند.

در فعل «رفتیم»: رفت ← بن یم ← شناسه

ب

بن فعل بر دو نوع ماضی و مضارع است. اگر به آغاز بن‌ها «ب» اضافه کنیم و معنی امری ایجاد شود، بن مضارع است. در غیر این صورت بن ماضی است:

ب- گو ← بگو: بن مضارع ب- + گفت ← بگفت: بن ماضی

ب- نویس ← بنویس: بن مضارع ب- + نوشت ← بنوشت: بن ماضی

پ

شناسه‌ها شش تا هستند که جدول آن را مشاهده می‌کنید:

مفرد	جمع
اول شخص مفرد: - م	اول شخص جمع: - یم
دوم شخص مفرد: - ی	دوم شخص جمع: - ید
سوم شخص مفرد: - د	سوم شخص جمع: - ند

نکته: در برخی از فعل‌های ماضی، سوم شخص مفرد، شناسه ندارد. مانند: رفت

ت به صورت‌های مختلف فعل، صیغه یا ساخت می‌گویند. هر فعل شش ساخت دارد.

مفرد	جمع
خواندم	خواندیم
خواندی	خواندید
خواند	خواندند

ث کلمه‌هایی مانند: نشستن، رفتن، دیدن، خوردن و... را مصدر می‌نامند. چنانچه حرف آخر (ن) را حذف کنیم، بن ماضی به دست می‌آید.

۲۱۵

الف نادرست

۲۱۶

الف

فروق ← فروغ، نور

ب

عیام ← ایام / طفولیت ← طفولیت

پ

لتیف ← لطیف

۲۱۷

الف

پاسی از شب: قسمتی از شب

ب

تأمل: اندیشه کردن، فکر کردن

بصیرت: آگاهی و بینش

پ

نواع: جمع نابغه، تیزهوشان

۲۱۸

الف

کُردی: کلمات: کژال، قروه (شهری در کردستان) هزار، دایه (مادر)، رولّه و تلفظ خاص کلمه «روناکم» نشان دهنده این است که در داستان از گویش کردی استفاده شده است.

ب

محمدحسین بهجت تبریزی (شهریار)